

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 11 март 2022 г.
(OR. en)

7022/22

AGRI 81
AGRIFIN 22
AGRIORG 23
AGRISTR 11
AGRILEG 26
CADREFIN 27

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Специалния комитет по селско стопанство / Съвета

Относно: Предложени стратегически планове по ОСП
— *Преглед на избрани въпроси*

С оглед на заседанието на Специалния комитет по селско стопанство на 14 март 2022 г. и заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 21 март 2022 г. приложено се изпраща на делегациите бележка на Комисията по посочения по-горе въпрос.

Предложени стратегически планове по ОСП

Преглед на избрани въпроси

Прегледът се основава единствено на информацията, предоставена от държавите членки в представените от тях планове. В него се обобщава информация за избрани предложени елементи от представените до момента планове (всички с изключение на Белгия). Подадената информация е в процес на оценка, допълване и проверка и не следва да се счита за одобрена от Комисията. Тя невинаги е изчерпателна поради липсата на информация в някои предложени стратегически планове по ОСП. Финансовите данни в настоящия документ са извлечени от обзорната таблица, както са подадени от държавите членки. В някои случаи съществуват несъответствия между обзорната таблица и данните, предоставени в частта „интервенции“. Някои данни липсват.

(I) Икономически устойчива и по-справедлива ОСП

Активен земеделски стопанин и други условия за получаване на подпомагане на доходите

- Основният критерий, използван от държавите членки за определянето на **активен земеделски стопанин** като такъв, е включването в официалните регистри (социално осигуряване, регистър на стопанствата, ДДС);
- **8** държави членки са избрали отрицателен списък, а **14** държави членки са определили праг за изключване за активни земеделски стопани, които не са получили директни плащания, надвишаващи определена сума за предходната година, в повечето случаи 5 000 EUR;
- Някои държави членки предлагат разпоредбата за активен земеделски стопанин да се основава на минимална площ или на определени изисквания, свързани със селскостопанските животни;
- Решенията относно **минималните изисквания за получаване на директни плащания** се различават, въпреки че повечето държави членки са определили както прагове за площ, така и финансови прагове;

- Основаващите се на площ прагове са определени между 0,3 и 4 хектара, а финансовите прагове варират между 100 и 500 EUR.

Акцент върху преразпределението и допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост

- Над **10%** от **общите директни плащания** са планирани глобално в представените планове за **допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост** и интервенцията ще бъде осъществена в **поне 21 държави членки**;
- **11** държави членки са определили целевия показател за **преразпределяне към по-малки земеделски стопани** на над 100% с тенденция на нарастване;
- **19** държави членки предвиждат изискваните 10% или повече от пакета за директни плащания за допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост, от които **7** държави членки планират повече от 10% (най-големият дял е 23%);
- **7** държави членки искат дерогация от изискването за 10% заделяне на средства, от които **3** държави членки изобщо не възнамеряват да прилагат допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост;
- **14** държави членки планират да приложат допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост въз основа на единен диапазон/единична сума, докато **7** държави членки предвиждат два или повече диапазона хектари с две различни единични суми, а **2** държави членки предвиждат диференцирани единични суми по групи територии;
- Броят на хектарите, за които ще се предоставя подкрепа чрез допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост, варира от 8,2 хектара до 150 хектара.

Определяне на горна граница и прогресивно намаляване

- 10 държави членки предвиждат определяне на горна граница и/или прогресивно намаляване:
 - **2** държави членки прилагат както горна граница, така и прогресивно намаляване;

- 5 държави членки предвиждат само горна граница;
- 3 държави членки предвиждат само прогресивно намаляване;
- 6 държави членки ще използват възможността за **приспадане на разходите за труд** преди да приложат горна граница и/или прогресивно намаляване.

Вътрешно сближаване

- 9 държави членки, които понастоящем прилагат права на плащане, са решили да ги премахнат, като всички с изключение на една ще направят това още през 2023 г.;
- За държавите членки, които продължават да прилагат права на плащане:
 - 1 държава членка ще постигне пълно сближаване на национално равнище до края на периода, а друга държава членка ще постигне пълно сближаване на равнище групи територии;
 - 5 държави членки ще достигнат минималното изисквано ниво на вътрешно сближаване от 85% до 2026 г. на национално равнище (4 държави членки) или по групи територии (1 държава членка).

Основно подпомагане на доходите за устойчивост

- 6 държави членки са решили да приложат основното подпомагане на доходите за устойчивост, диференцирайки различните групи територии (3 с права на плащане и 3 без).
- На равнището на ЕС общият размер на разпределените средства за основното подпомагане на доходите за устойчивост възлиза на малко над 50% от пакета за директни плащания, като разпределените средства варират от 31% до 75%.

Плащане за дребни земеделски стопани

- **5** държави членки планират да приложат опростеното плащане за дребните стопанства, като **4** държави членки прилагат еднократна сума, а **1** – плащане на хектар;
- Индикативното разпределение на средствата варира от **0,4%** до **9%** от пакета за директни плащания.

Обвързано с производството подпомагане на доходите

- **Всички** държави членки с представени планове, с изключение на една, планират да въведат обвързано с производството подпомагане на доходите;
- **19** държави членки планират изпълнение над **10%** от директните плащания и като цяло близо до техния таван, **2** държави членки планират около **10%**, а **4** държави членки – под **5%** от своите пакети за директни плащания;
- Подпомагането е насочено към селскостопанските животни (говеждо и телешко месо, овче и козе месо, мляко и млечни продукти) с бюджетен дял от около **70%** от заделените средства от общия бюджет на ОСП в държавите членки;
- Ограничения по отношение на гъстотата на животните в животновъдния сектор се предлагат в поне **2** държави членки.
- **18** държави членки планират обвързано с производството подпомагане на доходите за бобовите/протеиновите култури.

Управление на риска

- **14** държави членки планират да използват инструменти за управление на риска и предлагат общо **25** интервенции, от които **15** схеми за застрахователни премии, **7** схеми за подкрепа за взаимоспомагателни фондове, **2** други схеми за управление на риска и **1** схема, покриваща застрахователни премии, и подкрепа за взаимоспомагателни фондове;

- 7 държави членки предлагат подкрепа само за застрахователни премии, 7 държави членки предлагат комбинация от подкрепа за застрахователни премии, както и за взаимоспомагателни фондове или други инструменти за управление на риска;
- 1 държава членка е заделила средства за управление на риска от пакета за директни плащания.

Секторни интервенции в други сектори и позициониране на земеделските стопани

- 22 държави членки планират секторни интервенции само в сектора на плодовете и зеленчуците, сектора на пчеларството и лозаро-винарския сектор;
- 4 държави членки не планират секторни интервенции в сектора на плодовете и зеленчуците, тъй като нямат признати организации на производителите в този сектор;
- Няколко държави членки предлагат също така да се приложат секторни интервенции за „други“ сектори (картофи, декоративни растения и кокошки носачки, свинско месо, овче и козе месо).
- 6 държави членки предлагат **интервенции за сътрудничество**, чийто основен обхват е подкрепата на късите вериги на доставки;

Подкрепа за райони с природни ограничения и неблагоприятни условия

- 22 държави членки планират плащания за природни или други специфични за района ограничения, което представлява около 17% от общия размер на финансовите пакети на държавите членки за ЕЗФРСР;

- **17** държави членки планират плащания за изискванията на „Натура 2000“ и/или на Рамковата директива за водите, което представлява около 0,8% от общия размер на финансовите пакети на държавите членки за ЕЗФРСР.

(II) Екологично устойчива и по-екологосъобразна ОСП

Предварителни условия

Стандарт за ДЗЕС 2 (торфища/влажни зони)

- **8** държави членки планират да приложат стандарта през 2023 г., докато **16** искат **дерогация** (4 държави членки до 2024 г., а останалите 12 – до 2025 г.).

Стандарт за ДЗЕС 4 (изграждане на буферни ивици по продължението на водните басейни)

- **21** държави членки предвиждат ширина от 3 метра и повече, докато **2** държави членки планират ширина от 10 метра.

Стандарт за ДЗЕС 7 (сеитбооборот)

- **11** държави членки не предвиждат дерогации от изискването за сеитбооборот;
- **8** държави членки предлагат дерогацията за диверсификация на културите да се прилага на цялата им територия;
- **6** държави членки предлагат комбинация от двете или алтернативи.

Стандарт за ДЗЕС 8 (непроизводствени площи и обекти)

- **24** държави членки предлагат на земеделските стопани „**основния**“ вариант (4% от обработваемата земя), **13** предлагат варианта „**допълнение към екосхемите**“, а **15** предлагат варианта, включващ междинни култури или култури, които обогатяват почвата с азот;
- **10** държави членки предвиждат и трите варианта.

Екосхеми

- 7 държави членки планират разпределение на бюджетните средства по екосхемите над минималното изискване от 25%¹;
- 8 държави членки предлагат да се използва механизмът за отстъпки;
- Взети заедно, представените стратегически планове по ОСП предвиждат **170 различни екосхеми**. Почти 50% се основават на плащания в допълнение към основното подпомагане на доходите за устойчивост (т.нар. стимулиращи плащания). Някои стратегически планове по ОСП предвиждат екосхеми, основани само на компенсаторни плащания.
- Няколко държави членки избират една единствена екосхема, обхващаща редица практики, докато повечето държави членки предлагат няколко екосхеми. **6** държави членки предвиждат екосхеми, обхващащи цялото стопанство (всички видове земеделски площи);
- Сред предложените практики са опазването на почвите, опазването на особеностите на ландшафта и на непроизводствените площи, въглеродното земеделие, интегрираното управление на вредителите и управлението на пестицидите, постоянните пасища — екстензификация и поддържане, биологичното разнообразие, хуманното отношение към животните и управлението на хранителните вещества.

Зелени интервенции по линия на ЕЗФРСР

- Минималното изискване² за заделяне на средства за околната среда и климата е планирано във всички представени планове с изключение на един, като 10 държави членки планират около 50% от разпределените средствата по ЕЗФРСР за зелени интервенции, а една държава членка планира дял от 81%;
- Планирани са общо **260** задължения за управление в селското стопанство по отношение на околната среда и климата, включително подпомагане за биологично земеделие и развитие на генетичните ресурси, с голямо разнообразие от подпомагани практики.

¹ Най-малко 25% съгласно предвиденото в приложение IX към РСП по ОСП

² Най-малко 35% съгласно предвиденото в приложение XI към РСП по ОСП

Акцент върху биологичното разнообразие

- От държавите членки, които са определили цел за **опазване на местообитанията и видовете** (R31), **11** са определили цел за обхващане на **0% – 20%** от използваната земеделска площ (ИЗП), **7 – 21% – 40%**, а **6 – 41%** или повече;
- От държавите членки, които са определили цел за **опазване на особеностите на ландшафта** (R31), **16** са определили цел за обхващане на **0% – 10%** от ИЗП, **2 – 11% – 40%**, а други **2 – 41%** или повече;
- Досега държавите членки са предложили една или повече екосхеми, насочени към следните основни въпроси, **свързани с биологичното разнообразие**:
„биологично разнообразие“ (6 държави членки), особености на ландшафта/непроизводствени площи (19), управление на пестицидите/вредителите (9), управление на хранителните вещества (12), екстензивно земеделие върху постоянно затревени площи (10), биологично земеделие (11);
- **11** са предложили **плащания по „Натура 2000“ за земеделска земя**. Държавите членки са предложили голям брой **задължения в областта на управлението** и други интервенции, свързани с биологичното разнообразие (в процес на анализ);
- Задълженията за агроекологично управление, които са планирани за биологичното разнообразие, включват задълженията за справяне с пестицидите/подпомагането на интегрираното управление на вредителите, опазването и възстановяването на постоянно затревените площи и селскостопанските екосистеми с висока природна стойност, целевите видове и действията за възстановяване на местообитанията. Налице е висока степен на променливост на връзките с рамката за приоритетни действия за местообитанията и птиците.

Акцент върху климата

- От държавите членки, които са определили цел за съхранение на въглероден диоксид в почвата и в биомаса (R 14), целевите стойности варират от 8% до 80%, като само няколко държави членки се стремят да обхванат 10% от използваната земеделска площ (ИЗП);
- **8** държави членки са определили цели, вариращи от 1% до 60% от ИЗП по отношение на животинските единици, за които са поети задължения за намаляване на емисиите на амоняк и на парникови газове (R13)
- В почти всички представени планове (24) са определени цели, вариращи от 0,8% до 86% от ИЗП по отношение на опазването на почвите (R19);
- **18** държави членки са определили цели по отношение на адаптирането, които да обхванат от 0,02% до 66% от ИЗП по отношение на адаптирането към изменението на климата (R12);
- **7** държави членки са определили своя целеви резултат по отношение на потреблението на вода и водния баланс, като той варира между 0,7% и 10% от ИЗП (R23);
- **11** държави членки са планирали да постигнат производство на енергия от възобновяеми източници в диапазона от 1 до 780 MW в зависимост, но не непременно, от големината на държавата членка;
- Анкетираните досега държави членки са предложили една или повече екосхеми, насочени към следните основни въпроси, свързани с климата: „подходи за въглеродно земеделие“ (9), управление на хранителните вещества (12), екстензивно земеделие върху постоянно затревени площи (11), поддържане на постоянно затревени площи (12), практики за опазване на почвите (почти всички) и биологично земеделие (12);

- Държавите членки са предложили голям брой задължения в областта на управлението и други интервенции, свързани с климата (в процес на анализ).

Подпомагане на биологичното земеделие

- Почти всички държави членки изразяват в по-голяма или по-малка степен амбиция за растеж по отношение на биологичното земеделие – както по отношение на увеличаването на площта за биологично земеделие, така и по отношение на площта, подпомагана от ОСП;
- **24** държави членки са определили своята очаквана цел за увеличаване на площта за биологично земеделие с подкрепата на ОСП. 15 плана имат за цел подпомагане за над 10% от площта за биологично земеделие, като 4 от тях – за над 20%;
- Планира се подпомагането да бъде предоставено или по екосхеми (11 държави членки), или чрез агроекологични задължения, като няколко държави членки планират подпомагане по двата инструмента, предимно диференцирано за преминаването към биологично земеделие и неговото поддържане.

Подкрепа за многофункционално и устойчиво управление на горите

- Повечето държави членки (с изключение на 5) предвиждат подпомагане за горското стопанство, включително увеличаване на горските или залесените площи (агролесовъдство), подкрепа за устойчивото управление на съществуващите горски площи и съответните инвестиции;
- Около половината от държавите членки са определили целта си за подпомагане на залесените площи, включително агrolесовъдството (R17), в диапазона от около 250 хектара до 3,5 млн. хектара;

- Няколко държави са определили своите цели за устойчиво управление на горите (R30) в стойности, вариращи между 0,2% и 3%.

(III) Социално устойчива ОСП за жизнеспособни селски райони

Приемственост между поколенията и подкрепа за младите земеделски стопани

- **20** държави членки планират да заделят бюджетни кредити по двата стълба, за да достигнат минималната сума, която трябва да бъде заделена за млади земеделски стопани, докато **3** държави членки са заделили изключително интервенции по стълб I, а **2** държави членки — изключително по стълб II;
- **24** държави членки планират допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани, **24** държави членки планират помощ за създаване на стопанство;
- **19** държави членки са планирали инвестиционна помощ за млади земеделски стопани с по-висок процент;
- Сътрудничество за приемственост между поколенията е планирано от **6** държави членки.

LEADER

- **15** държави членки планират дялове над минималното изискване от 5% от пакета за ЕЗФРСР, като някои държави членки надхвърлят 10%;
- **2** държави членки разпределят точно изискваните 5%, а **5** държави членки – малко повече от изискваните 5%;
- **4** държави членки не достигат минималния праг от 5% от коригирания пакет за ЕЗФРСР.

Предварителни условия в социалната сфера

- **2** държави членки ще активират **предварителните условия в социалната сфера** още през 2023 г., а **2** държави членки – през 2024 г.;
- **Всички останали** държави членки ще прилагат предварителните условия в социалната сфера от 2025 г. нататък.

Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност (AMP)

- Повечето държави членки не планират конкретни интервенции, насочени към намаляване на използването на антимикробни средства. Очаква се намаляването да бъде постигнато чрез действия в областта на хуманното отношение към животните или биологичното земеделие, или чрез усилия извън ОСП;
- **8** държави членки са включили съответния показател за резултатите от AMP в своите стратегически планове по ОСП, докато **5** държави членки не са определили целеви показател за резултатите, свързани с хуманното отношение към животните;
- **11** държави членки са планирали интервенции за хуманно отношение към животните по екосхеми;
- **18** държави членки са въвели подобрения в областта на хуманното отношение към животните в рамките на инвестициите в стопанствата;
- **21** държави членки планират интервенции за хуманно отношение към животните в рамките на агроекологичните задължения.

Равенство между половете

- **5** държави членки предлагат мерки в подкрепа на жените в селските райони, две от които са насочени по-специално към целта за подобряване на участието на жените в селското стопанство.

Селски райони, подпомагане за основни услуги и неселскостопански дейности

- **11** държави членки са планирали интервенции за селските райони извън LEADER.

- **14** държави членки планират да подкрепят създаването на работни места, като **6** държави членки се стремят да създадат повече от 1000 нови работни места. За **10** държави членки все още липсва информация. **17** държави членки планират подкрепа да бъдат създадени между 250 и над 2000 **нови предприятия**;
- **17** държави членки са планирали интервенции за **инфраструктура и основни услуги**, а **10** държави членки са планирали интервенции в рамките на развитието на селските райони за **неселскостопански дейности**;
- Като цяло държавите членки **финансират ширококоловите мрежи** със средства извън ОСП, но около **10** плана предвиждат все още известна подкрепа за действия по свързаността.

Обмен на знания и иновации

- **24** държави членки планират интервенции в рамките на обмена на знания и разпространението на информация;
- Около 2% от общия бюджет по линия на ЕЗФРСР в предложените планове са заделени за обмен на знания и разпространение на информация;
- **22** държави членки планират създаването на повече от 6 100 оперативни групи за следващия период.

(IV) Национални стойности за целите на Зеления пакт

- *24 държави членки са представили описание на приноса на предложения от тях стратегически план по ОСП към някои или всички цели на Зеления пакт. 2 държави членки не са предоставили такава информация;*
- *24 държави членки са предоставили една или повече количествени национални стойности за целевия показател за въздействието на Зеления пакт в съответната част или в приложение към плана;*
- *19 държави членки са предоставили национална стойност или цел за площта за биологично земеделие;*

- *4 държави членки са представили национална стойност за употребата на антибиотици;*
- *3 държави членки са предоставили национална стойност за особености на ландшафта с голямо разнообразие;*
- *5 държави членки са представили съответна национална стойност за намаляване на употребата и риска от пестициди;*
- *6 държави членки са представили национална стойност за намаляване на загубата на хранителни вещества или намаляване на торовете;*
- *6 държави членки са представили национална стойност за високоскоростни широколентови мрежи в селските райони.*

(V) Финансов избор

- **10** държави членки са предложили да се използва механизмът за гъвкавост за **прехвърляне на средства от стълб I към стълб П³**, като трансферите варират от 1 до 20%;
- **7** държави членки са предложили да се **прехвърлят средства от стълб II към стълб I**, като трансферите варират от 1% до близо 30%;
- След предложените корекции **около 4,7%** от първоначалния пакет за ЕЗФРСР подлежи на **прехвърляне към ЕФГЗ**, а около **4,4%** от първоначалния пакет за ЕФГЗ подлежи на прехвърляне към ЕЗФРСР;
- Процентното участие, избрано от държавите членки, е в широки граници и варира от минималните 20% от финансирането от ЕС (т.е. 80% от националното финансиране) до максималния разрешен размер;

³ Включително трансфери от календарната 2022 г. към финансовата 2023 година и евентуални трансфери на прогнозния резултат от намалението вследствие на горната граница.

- Най-ниското процентно участие, избрано за четирите категории региони, както е посочено в Регламента за стратегическите планове, е 20% в **1** държава членка, а най-високото – 85% в **8** държави членки;
 - Най-ниското процентно участие, избрано за плащания за природни или други специфични за района ограничения, е 20% в **1** държава членка, а най-високото е 65% в **11** държави членки;
 - Някои държави членки не планират да използват възможността за определяне на по-висок специфичен процент на плащанията за опазване на околната среда. Най-ниската избрана стойност е 25% в **1** държава членка, най-високата е 80% в **12** държави членки, а останалите са определили специфични проценти.
-